การประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

อมรศักดิ์ ศรีวิลาศ, พย.บ.*

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และ Cronbach's Alpha coefficient ในการทดสอบค่าความเที่ยงโดยค่ามีค่าความเที่ยวของแบบสอบถาม (Reliability Coefficients) เท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.05 อายุเฉลี่ย 47.80 (S.D. = 11.67) สถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 45.89 ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข/เจ้าพนักงานสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 30.65 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 57.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 34,436.39 (S.D. = 12,403) อายุราชการเฉลี่ย 18.14 ปี (S.D. = 11.98) ปฏิบัติงานที่กลุ่มบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 21.61 รองลงมาคือปฏิบัติงานที่กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 17.59 และบุคลากรส่วนใหญ่เคยได้ยินการควบคุมภายใน คิดเป็นร้อยละ 59.42 ความคิดเห็นของการประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D = 0.62) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.70) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D. = 0.64)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ ระบบควบคุมภายใน

---

*สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

EFFICIENCY ASSESSMENT OF INTERNAL CONTROL SYSTEM WITH COSO IN UDON THANI PROVINCIAL HEALTH OFFICE

Amornsak Sriwilas, B.N.S.*

This cross sectional descriptive research aimed to study efficiency assessment of internal control system with COSO in Udon Thani provincial health office. The population of this study was 199 health care workers in In Udon Thani provincial health office. The data was analyzed using descriptive statistics. The tools for data collection was undergone the content validity test from 3 experts, and Cronbach's Alpha coefficient of Reliability Coefficients was 0.91. The data distribution was performed by descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation, median, minimum, maximum.

The results showed that most of the samples were female 67.05 percent mean 44.33 (S.D. = 11.67), status were married, position of public health scholar, mostly were bachelor's degree, income mean 34,36.39 (S.D. =12,403) , work experience mean 18.14 (S.D. = 11.98), mostly were worked at the general administration group 21.61 percent and Consumer Protection and Pharmacy Public Health Group 17.59 percent . Efficiency assessment of internal control system based on the concept of COSO in Udon Thani provincial health office was at high level with averages of 3.97 (S.D = 0.62), mostly were monitoring activities showed high level with averages of 4.02, (S.D. = 0.64), control activities showed high level with averages of 4.01, (S.D. = 0.70), while the aspect of working quality/quantity was at lowest level with averages of 3.94 (S.D. = 0.64)

Keyword: Efficiency assessment internal control system

---

*The office of Bandung District Public Health, Udon Thani Province

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ์ บดินทรเทพยวรางกูร ให้ไว้ ณ วันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2561 เป็นปีที่ 3 ในรัชกาลปัจจุบัน มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา 79 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0409.3/ว105 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2561 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมภายในเป็นไปตามบทบัญญัติ(พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561)[(1)] จึงกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้จัดทำนโยบายพัฒนาระบบราชการ ได้แก่ 1) องค์การที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Organization) โดยมีลักษณะ เป็นองค์กรที่มีการบูรณาการศูนย์ข้อมูล ประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน พัฒนาระบบ การควบคุมภายใน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีมาตรการป้องกันการทุจริตในเชิงรุก 2) องค์การที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Organization) โดยมีลักษณะเป็นองค์กรที่มีการพัฒนากระบวนการและคุณภาพการให้บริการในสถานบริการ ด้านพัฒนาช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ ด้านการใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเข้าถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำมา ปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสม่ำเสมอ 3) องค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย (Smart & High Performance Organization) โดยมีลักษณะเป็นองค์กรที่มีการพัฒนาและยกระดับบุคลากรให้มีสมรรถนะและความเชี่ยวชาญในตำแหน่ง พัฒนาระบบ Innovation Ecosystem และ Supporting System เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาผลงาน นวัตกรรมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ด้านพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ระบบดิจิทัลมาลดขั้นตอน ลดการใช้กระดาษ มุ่งสู่การเป็น Paperless Organization

ระบบการควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ การควบคุมภายใน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีมาตรการป้องกันการทุจริตในเชิงรุก เป็นกลไกหนึ่งในการสร้างหน่วยงานราชการ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา 79 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำระบบควบคุมภายในของหน่วยงานให้เป็นไปตามระเบียบของ คตง.กล่าวคือ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบควบคุมภายในของหน่วยงาน และคณะกรรมการควบคุมภายในของหน่วยงานทำงานควบคู่กันไป พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานควบคุมภายในให้เป็นระบบต่อคณะกรรมการ คตง. ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

จากการตรวจสอบผลการดำเนินงานควบคุมภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จากกลุ่มตรวจสอบภายใน พบว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ได้จัดวางระบบการควบคุมภายในไว้แล้ว กล่าวคือ 1) มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระบบควบคุมภายใน และคณะกรรมการติดตามประเมินผลระบบควบคุมภายในคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี 2) เอกสารประกอบการดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในไม่ครบถ้วน เช่น แบบประเมินองค์ประกอบ และแบบสอบถามการควบคุมภายใน 3) มีการจัดทำผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow Chart) ทุกกระบวนงาน 4) มีสรุปผลการดำเนินงานควบคุมภายใน จัดส่งรายงานการควบคุมภายใน รอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ 2565 และจัดส่งรายงาน ปค.5 (รอบ 9 เดือน) การจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยขาดเอกสาร

บางกระบวนงาน อาจส่งผลเมื่อมีหน่วยงานภายนอกมาตรวจสอบทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากคณะกรรมการจัดวางระบบควบคุมภายในและคณะกรรมการประเมินผลการควบคุมภายใน มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผล[2] จากข้อเสนอแนะดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการพัฒนาความครบถ้วนของเอกสารประกอบการดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะการประเมินองค์ประกอบระบบควบคุมภายใน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว หน่วยงานจำเป็นต้องปรับปรุงระบบควบคุมภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับความครบถ้วนของเอกสารประกอบการดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยเฉพาะการประเมินองค์ประกอบ ผู้พัฒนาจึงสนใจทำการประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO[3] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี คาดว่าจะทำให้ทราบประสิทธิภาพการดำเนินงานตามองค์ประกอบของระบบควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO ของหน่วยงาน ตลอดจนนำผลการประเมินไปพัฒนาระบบให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ซึ่งจะนำปสู่การดำเนินงานที่สามารถลดข้อทักท้วงด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และด้านกฎระเบียบ ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาหน่วยงานราชการตามนโยบายการสร้างระบบการควบคุมภายใน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีมาตรการป้องกันการทุจริตในเชิงรุก ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

คำถามการวิจัย

ระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี มีประสิทธิภาพ มาก น้อย เพียงใด

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. การควบคุมภายใน หรือ Internal control หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี

2. การประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีความเพียงพอและเหมาะสม มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในจริงและข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา

3. ระบบการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการควบคุมที่ออกแบบ โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาการควบคุมภายใน จัดทำแผน ดำเนินงานตามแผน สังเกตและติดตาม และสะท้อนกลับข้อมูล ซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วยการสื่อสารและกระบวนการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมการปฏิบัติงาน

4. ประสิทธิภาพขอระบบการควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO หมายถึง ผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานตามระบบการควบคุมกระบวนการในการปฏิบัติงานที่หน่วยงานร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลว่าการบริหารและการปฏิบัติงานจะสามารถบรรลุเป้าหมายก่อให้เกิดผลลัพธ์ของ

การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการจัดการ วิธีการ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร ครอบคลุม 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม หรือ Control Environment หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของการดำเนินงานควบคุมของหน่วยงาน ได้แก่ การยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม โครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมตามขนาดและลักษณะของงาน ความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจพัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ปรัชญาและลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี และการกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ด้านการประเมินความเสี่ยง หรือ Risk Assessment หมายถึง ความคิดเห็นต่อการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน ได้แก่ การระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงาน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานความเสี่ยง การประชุมเพื่อระบุความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง และการระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ด้านกิจกรรมการควบคุม หรือ Control Activities หมายถึง ความคิดเห็นต่อการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน ได้แก่ การกำหนดนโยบายขององค์กรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรและแผนงาน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบกระบวนการในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จัดให้มีกิจกรรมการควบคุมโดยกำหนดไว้ในนโยบาย และการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินงานตามแผน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4} ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ Information and Communication หมายถึง ความคิดเห็นต่อสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างพอเพียงเหมาะสมและทันเวลา ช่องทางให้บุคลากรได้เสนอข้อคิดเห็น ระบบ Internet และจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5) ด้านการติดตามและประเมินผล หรือ Monitoring Activities หมายถึง ความคิดเห็นต่อการติดตามและประเมินผลของหน่วยงาน ได้แก่ การประเมินผลโดยผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก และการติดตามและประเมินผลระบบควบคุมภายในตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 2 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6} ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณภาพของงาน/ปริมาณของงานของหน่วยงาน ได้แก่ ความผิดพลาดของผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ปริมาณงานที่ได้รับเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร และปริมาณงานที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน ไว้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7) ด้านเวลา/วิธีการ/ค่าใช้จ่าย หมายถึง ความคิดเห็นด้านเวลา/วิธีการ/ค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ได้แก่ การกำหนดความสำคัญของงาน การลำดับงานที่จะทำก่อนหลัง ความพยายามและทุ่มเทให้กับงานขององค์กร การจัดการคนเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ และการบริหารค่าใช้จ่าย เช่น วัสดุ คน และเวลาในการปฏิบัติงาน

เป็นต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะการให้คะแนนเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วัสดุและวิธีการ

การวิจัย การประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานีเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 199 คน[4]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแนวทางการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบประเมินระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาช (Cronbach's Method) เท่ากับ 0.91

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการพรรณนา คุณลักษณะส่วนบุคคล นำเสนอด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)

การแปลผล ประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) ด้านการประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment) ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) ด้านการติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน และด้านเวลา/วิธีการ/ค่าใช้จ่าย

หลักเกณฑ์การให้คะแนน ผู้ศึกษามีหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่มีลักษณะมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4 หมายถึง มีประสิทธิภาพมาก
3 หมายถึง มีประสิทธิภาพปานกลาง
2 หมายถึง มีประสิทธิภาพน้อย
1 หมายถึง มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

ในการกำหนดเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อการแปลผลของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้กำหนดแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542)[5]

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีประสิทธิภาพต่อระบบมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.21 - 4.20 หมายถึง มีประสิทธิภาพต่อระบบมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.20 หมายถึง มีประสิทธิภาพต่อระบบปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีประสิทธิภาพต่อระบบน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีประสิทธิภาพต่อระบบน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของสำนักงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี มีบุคลากรตอบแบบสอบถาม จำนวน 199 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.05 อายุเฉลี่ย 47.80 (S.D. = 11.67) สถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 45.89 ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข/เจ้าพนักงานสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 30.65 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 57.00 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเฉลี่ย 34,436.39 (S.D. = 12,403) อายุราชการเฉลี่ย 18.14 ปี (S.D. = 11.98) ปฏิบัติงานที่กลุ่มบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 21.61 รองลงมาคือปฏิบัติงานที่กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 17.59 และบุคลากรส่วนใหญ่เคยได้ยินการควบคุมภายใน คิดเป็นร้อยละ 59.42 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปบุคลากร ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี (n=199)

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 199 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	66	32.95
หญิง	133	67.05
อายุ		
21 - 30 ปี	6	2.80
31 - 40 ปี	22	10.90
41 - 50 ปี	91	45.90
51 - 60 ปี	80	40.40
ค่าเฉลี่ย = 47.8 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 11.67 ต่ำสุด = 24 ปี สูงสุด = 60 ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด	72	36.23
คู่	91	45.89
หม้าย/หย่า/แยก	36	17.88
ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใด		
แพทย์ / ทันตแพทย์	2	1.01
นักวิชาการสาธารณสุข /เจ้าพนักงานสาธารณสุข	61	30.65
พยาบาลวิชาชีพ	30	15.08
นักวิเคาระห์นโยบายและแผน	11	5.53
เภสัชกร / เจ้าพนักงานเภสัชกรรม/แพทย์แผนไทย	36	18.09
นักจัดการงานทั่วไป	5	2.51
นักทรัพยากรบุคคล	9	4.52
นักวิชาการ/เจ้าพนักงาน (การเงินและบัญชี ธุรการ พัสดุ ช่าง)	18	9.05
นิติกร และนักวิชาการคอมพิวเตอร์	12	6.03
อื่นๆ	15	7.54

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปบุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี (n=199) (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 199 คน)	ร้อยละ
ท่านจบการศึกษาสูงสุดระดับใด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	57	28.50
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	113	57.00
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	29	14.50
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ค่าเฉลี่ย = 34,436.39 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 13,420.58 ต่ำสุด =7,000 สูงสุด = 75,000		
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน		
ค่าเฉลี่ย = 18.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 11.98 ต่ำสุด = 1 ปี สูงสุด = 40 ปี		
ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานที่กลุ่ม		
กลุ่มบริหารทั่วไป	43	21.61
กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์	21	10.55
กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ	8	4.02
กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ	20	10.05
กลุ่มงานนิติการ	6	3.02
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข	35	17.59
กลุ่มงานประกันสุขภาพ	7	3.52
กลุ่มงานคุณภาพและรูปแบบบริการ	12	6.03
กลุ่มงานทันตสาธารณสุข	7	3.52
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย	8	4.02
กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิตและยาเสพติด	21	10.55
กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก	11	5.53
ท่านเคยได้ยินการควบคุมภายใน		
เคย	118	59.42
ไม่เคย	81	40.58

ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของการประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D = 0.62) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการการประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO อยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.70) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D. = 0.64) ผลการวิเคราะห์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี (n=199)

การประเมินประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	3.96	0.73	มาก
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.95	0.69	มาก
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม	4.01	0.70	มาก
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	3.96	0.65	มาก
5. ด้านการติดตามและประเมินผล	4.02	0.64	มาก
6. ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน	3.94	0.64	มาก
7. ด้านเวลา/วิธีการ/ค่าใช้จ่าย	3.97	0.68	มาก
ภาพรวม	**3.97**	**0.62**	**มาก**

ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) ภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็นหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม ค่าเฉลี่ย 4.0 (S.D. = 0.75) รองลงมาคือ ประเด็นปรัชญาและลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรม ในการบริหารงาน ค่าเฉลี่ย 4.00 (S.D. = 0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.80)

ด้านการประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment) ภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หน่วยงานมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานความเสี่ยงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ประเด็นหน่วยงานมีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงโดยพิจารณาจาก โอกาส(ที่อาจเกิดการทุจริต) และผลกระทบ จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D. = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ .หน่วยงานมีการระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน ค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.76)

ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็นหน่วยงานมีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ประเด็นหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายขององค์กรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร และแผนงานที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.03 (S.D. = 0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หน่วยงานจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมโดยกำหนดไว้ในนโยบาย ค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D. = 0.75)

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) ภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประเด็นหน่วยงานมีการนำระบบ Internet มาใช้ในการปฏิบัติงาน ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ระเบียบ หนังสือสั่งการ ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ประเด็นหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำ หรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด ค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หน่วยงานมีช่องทางให้บุคลากรได้เสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร ค่าเฉลี่ย 3.91(S.D. = 0.75)

ด้านการติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities) ภาพรวมคะแนนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า หน่วยงานมีการประเมินผลโดยผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอก เพื่อให้ผลประเมินมีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.68) และหน่วยงานมีการติดตามและประเมินผลระบบควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้อย่างน้อยปีละ สองครั้ง เพื่อเสนอผู้บริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขได้อย่างเหมาะสมค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.64)

ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน ภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปริมาณงานที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานแล้วได้ปริมาณงานเป็นที่พึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ปริมาณงานที่ได้รับเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ รวดเร็ว และทันเวลา และประเด็นผลการดำเนินงานที่ได้มีความผิดพลาดที่เกิดขึ้นน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.70)

ด้านเวลา/วิธีการ/ค่าใช้จ่าย ภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรมีความพยายามและทุ่มเทให้กับงานขององค์กร ค่าเฉลี่ย 4.00 (S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ประเด็นมีการลำดับงานที่จะทำก่อนหลังตามความสำคัญและเร่งด่วนเพื่อ ประสิทธิผลของงาน ค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการจัดการคนเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตรงกับงาน ค่าเฉลี่ย 3.91 (S.D. = 0.81)

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมนั้นมีผลกระทบทางบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบุคลากร ดังนั้นทางองค์กรจึงควรมีการให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงาน ควรมีการเพิ่มความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากร มีการจัดโครงสร้างสายงานที่ชัดเจน ไม่มีส่วนงานที่ซ้ำซ้อนกัน บุคลากรทุกคนควรได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของระบบควบคุมภายใน นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทั้งข้อเสนอแนะข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ตนได้รับมอบหมาย จะเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี ทำให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผลการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

อภิปรายผล

การประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำสักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมคะแนน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D = 0.62) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.70) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพของงาน/ปริมาณของงาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D. = 0.64) สอดคล้องกับการศึกษาศึกษาเรื่องการควบคุมภายในที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ของคณะบัญชีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 (S.D. = 0.73) [6] ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน2 ของประเทศไทย พบว่า ด้านติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 (S.D. = 0.74) [7] ระบบการควบคุมภายในองค์กร ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การสอบบัญชีในมุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีและรับรองบัญชีในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ระบบการควบคุมภายในองค์กรในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 (S.D.=0.34)[8] ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมด้านกิจกรรมการกำกับติดตามกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 (S.D. = 0.74) [9]

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

หน่วยงานควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามแนวทาง COSO โดยพิจารณาจากโอกาส (ที่อาจเกิดการทุจริต) และผลกระทบ การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง และประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบ เพื่อป้องกันผลกระทบจากความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น ด้านกฎระเบียบ ด้านการเงิน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพระบบควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

แนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง องค์กรควรมีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ทำการจัดลำดับความเสี่ยงเหล่านั้นเพื่อกำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงานให้สามารถรับมือกับความเสี่ยงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม จะต้องมีการพิจารณาความเสี่ยงทั้งที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในและภายนอก รวมถึงประเมินค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้น และปรับปรุงพัฒนาแนวทางการจัดการความเสี่ยงให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้ องค์กรควรมีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดความรับผิดชอบที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากรมีการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ นโยบาย และข้อบังคับขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร การติดตามและประเมินผล องค์กรควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร โดยอาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นสื่อกลางในการส่งต่อข้อมูลภายในองค์กรเพื่อความถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ซึ่งจะเป็นผลดีกับการเผยแพร่ระเบียบและนโยบายขององค์กรให้ทั่วถึงบุคลากรทุกคน หากข้อมูลสารสนเทศมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันแล้ว จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทั้งผู้บริหารที่จะวิเคราะห์ภาพรวมขององค์กร และบุคลากรในหน่วยงานที่จะสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561.
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. สรุปผลการปฏิบัติงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2565.
3. The Committee of Sponsoring Organisations of the Theadway commission : COSO). การควบคุมภายในเกี่ยวกับรายงานทางการเงิน: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย; 2551.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. ข้อมูลบุคลากร กลุ่มงานบริหารทรัพยากรสาธารณสุข; 2565.
5. ชลิดา ลิ้นจี่ และคณะ. การควบคุมภายในที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของคณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. วารสารศิลปะการจัดการ. 2565;6(2):682-95.
6. ปุญยนุช ภูระหงส์. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ของประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 2565;12(1):162-77.
7. ภริศฑ์ชาก์ ชดช้อย และคณะ. ระบบการควบคุมภายในองค์กร ที่มีผลต่อผลลัพธ์การ สอบบัญชีในมุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีและรับรองบัญชีในประเทศไทย. วารสารวิชาการ และวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2564;11(1):139-54.
8. ธัญวรรณ ทะสะดวก. ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิด COSO 2013 กับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะพาณิชศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2562.